

NOTAT

9. december 2005

2005-141/7014-28

/ik-EBST

Orientering til Folketingets Europaudvalg om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) i forhold til det 7. rammeprogram for forskning, teknologi og demonstration

Ved mødet i Folketingets Europaudvalg den 25. november 2005 forelagde økonomi- og erhvervsministeren dagsordenen for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 28.-29. november 2005 fsva. dagsordenspunkterne 4-10.

Et af punkterne på Rådets dagsorden var en fremskridtsrapport vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) (CIP). På mødet udbad Europaudvalget sig en skriftlig redegørelse for forbindelsen mellem CIP og det 7. rammeprogram for forskning, teknologi og demonstration (FP7).

Rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation

Rammeprogrammet for konkurrence og innovation (2007-2013) (CIP) vil samle, henholdsvis afløse specifikke fællesskabsstøtteprogrammer og relevante dele af andre fællesskabsprogrammer inden for områder, der er af afgørende betydning for fremme af produktivitet, innovationskapacitet og bæredygtig vækst i EU.

Disse fællesskabsprogrammer er:

- Det flerårige program for initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (MAP-programmet),
- det flerårige program for handlinger inden for energiområdet, Intelligent Energi – Europa,
- de tre eksisterende IKT-programmer eTEN, eContent Plus og Modinis samt
- dele af det finansielle instrument for miljøet (LIFE-programmet).

Samtidig vil komplementære miljøspørgsmål blive inddraget. Dermed søges rammebetingelserne for vækst styrket inden for rammerne af et samlet program.

Forslaget til rammeprogram er bygget op om 3 delprogrammer:

1. Iværksætter- og innovationsprogrammet,

2. Støtteprogrammet for IKT-politik (informations- og kommunikationsteknologi) og
3. Programmet ”Intelligent Energi – Europa”.

Kommissionen lægger op til, at miljø – miljøinnovation og miljøteknologi – og indsatsen for små og mellemstore virksomheder organiseres som tværgående indsatser i forhold til alle tre delprogrammer, særligt delprogrammet for iværksætter og innovation.

CIP har følgende formål:

- At fremme virksomhedernes, særligt de små og mellemstore virksomheders, konkurrenceevne
- At fremme innovation, herunder økoinnovation
- At fremskynde udviklingen af et konkurrencedygtigt, innovativt og inklusivt informationssamfund
- At forbedre energieffektiviteten og fremme nye og vedvarende energikilder i alle sektorer, herunder transportsektoren.

Kommissionen vedtager årlige arbejdsprogrammer for særprogrammerne.

Arbejdsprogrammerne gennemføres og støttes navnlig ved hjælp af følgende foranstaltninger:

- Fællesskabets finansielle instrumenter for SMV'er
- Netværk, der samler et bredt udsnit af aktører
- Pilotprojekter, markedsintroduktionsprojekter og andre foranstaltninger til fremme af praktisk anvendelse af innovationer
- Politikanalyser, udvikling og koordinering med deltagende lande
- Informationsudveksling, formidling og opmærksomhedsskabende initiativer
- Støtte til medlemsstaters eller regioners fælles aktioner
- Offentlige udbud på grundlag af tekniske specifikationer, der udarbejdes i samarbejde med medlemsstaterne
- Samarbejde mellem myndigheder på nationalt og regionalt niveau.

Der kan også ydes støtte til dækning af udgifter i forbindelse med forbedrende aktioner, overvågning, kontrol, revision og evaluering, som er direkte nødvendige for rammeprogrammets gennemførelse og for opfyldelsen af dets mål.

Forslaget er en del af Kommissionens indsats for at revitalisere Lissabonprocessen, hvilket bl.a. afspejledes i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005.

Det samlede rammeprogram foreslås at udgøre 4.212,6 mio. EUR (ca. 31,4 mia. kr.) fordelt over 7 år. Den samlede beløbsramme for CIP afhænger dog af resultatet af forhandlingerne om EU's budget i årene 2007-2013.

Det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration

Det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) (FP7) skal videreføre og styrke målsætningen fra det 6. rammeprogram om realiseringen af det europæiske forskningsrum (ERA) samt medvirke til, at EU bliver bedre til at udnytte sin videnbase, opnå teknologisk lederskab og øge synligheden omkring europæisk forskning.

Forslaget til rammeprogrammet (den ikke-nukleare del) er opdelt i fem særprogrammer:

1. Særprogrammet "Samarbejde", hvorunder der ydes støtte til tværnationalt samarbejde om forskning, udvikling og demonstration inden for en række tematiske forskningsområder
2. Særprogrammet "Idéer", hvorunder der via etableringen af et Europæisk Forskningsråd (ERC) ydes støtte til europæisk grundforskning af højeste kvalitet
3. Særprogrammet "Mennesker", hvorunder der ydes støtte til udviklingen af de menneskelige ressourcer inden for europæisk forskning.
4. Særprogrammet "Kapacitet", hvorunder der ydes støtte til på forskellig vis at øge den europæiske forskningskapacitet, herunder via støtte til forskningsinfrastruktur, SMV'ers innovationskapacitet mv.
5. Særprogrammet "Det Fælles Forskningscenter (FFC)", hvorunder der gives støtte til, at FFC kan levere videnskabelig og teknisk støtte til Fællesskabets politikforberedelse og -implementering.

Forslaget er et vigtigt element i revitaliseringen af Lissabon-processen, hvilket bl.a. fremhæves i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005. Det samlede forslag til budget for de 5 særprogrammer under det 7. rammeprogram (ikke-nukleare del) er på 72.726 mio. EUR (ca. 545 mia. kr.) fordelt over 7 år.

Den samlede beløbsramme for FP7 afhænger dog af resultatet af forhandlingerne om EU's budget i årene 2007-2013.

Forbindelsen mellem CIP og FP7

Det er anført i Kommissionens forslag til CIP, at konkurrenceevne og innovation i Europa vil blive støttet både under FP7-rammeprogrammet og under CIP-rammeprogrammet. Programmerne vil være komplementære og styrke hinanden gensidigt i deres bidrag til opfyldelse af Lissabon-målene. Det er endvidere anført, at CIP-rammeprogrammet ikke bør omfatte forskning og teknologiske udviklingsaktiviteter, der gennemføres i henhold til traktatens artikel 166 (hjemmelsgrundlag for de flerårige rammeprogrammer for forskning og teknologisk udvikling). I de tilfælde, hvor der under CIP ydes støtte til teknologisk innovation, vil fokus være på aktiviteterne efter forskningsprocessen, men før markedsføring.

Under Særprogrammet "Kapacitet" under FP7 ydes der støtte til SMV'er eller sammenslutninger af SMV'er, der er nødt til at lade forskningsopgaver udføre af universiteter og forskningscentre. Under dette afsnit nævnes det endvidere, at CIP vil yde støtte til netværk af formidlere og nationale ordninger for at stimulere og lette SMV'ers deltagelse i FP7.

CIP-forslagets bestemmelser forekommer imidlertid ikke ganske klare omkring afgrænsningen til FP7, hvilket har givet anledning til mange spørgsmål til Kommissionen under de hidtidige forhandlinger om forslaget på arbejdsgruppeniveau. Kommissionen har svaret, at forskning og demonstration vil høre under FP7, medens CIP vil dække projekter, der ligger mellem forskning og markedsføring.

I praksis kan det være vanskeligt at foretage en klar sondring mellem forskning og innovation. Der er således en risiko for et vist overlap i de aktiviteter, der vil kunne ydes støtte til i de to programmer. Det er derfor vigtigt, at denne problemstilling i højere grad, end det er tilfældet i det nuværende forslag, adresseres, og at der med de aktioner, der planlægges gennemført under CIP, tages behørigt hensyn til risikoen for overlap mellem de to programmer, da målet må være at sikre synergi og komplementaritet frem for overlap og duplikering.

På rådsmødet den 28.-29. november 2005 påpegede et flertal af medlemsstaterne, herunder Danmark, at en afklaring af CIP's komplementære forhold til FP7 var vigtig, da man ikke ønskede dobbeltfinansiering af projekter, men at CIP skulle supplere FP7. Der forventes en afklaring af disse forhold under de videre forhandlinger.